

Tie jatko-opintoihin ulkomailla

Sylvester Eriksson-Bique

dosentti, Jyväskylän yliopisto

Oletko pohtinut jatko-opintoja? Mitä jos jatko-opintosi veisivätkin sinut ulkomaille? Tiesitkö, että maailma on melko avoin ja täynnä mahdollisuuksia, joita et ehkä ole osannut kuvitella? Kerron tässä omien kokemuksieni valossa jatko-opintoihin hakeutumisesta ulkomaille, ja miten siihen kannattaa valmistautua. Erityisesti kerroan yhdysvaltalaisista yliopistoista, joista minulla on eniten kokemusta. Osa kokemuksista soveltunee myös muissa maissa opiskelemiseen sekä esimerkiksi ulkomaisiin kandi- ja maisteriopintoihin hakemiseen.

Taustani

Muistan istuneeni professorin työhuoneessa North Carolina State University:ssä kesällä 2010, kun minulle ensimmäisen kerran kerrottiin, että voisin hakea jatko-opintoihin Yhdysvalloissa. Olin silloin vielä kandivaiheen opiskelija Helsingin yliopistossa, mutta olin päässyt kesäksi tutkimusjärjestelyohjelmaan, niin kutsuttuun Research Experience for Undergraduate -ohjelmaan. Professori Ipsen, ohjaajani, kannusti minua hakemaan jo sinä syksynä. Vastasin aluksi epäröiden, etten edes ollut saanut graduani valmiiksi ja että mielelläni olisin opiskellut enemmän.

Kyseisen tapaamisen jälkeen olin nopeasti päättänyt, että voisin sittenkin hakea jo samana syksynä jatko-opintoihin Yhdysvaltoihin ja että voisin viimeistellä opintoni seuraavaan kesään mennessä. Helsingin yliopiston joustavat tentti- ja opiskelukäytännöt auttoi-

vat siinä. Samalla perehdyin koko hakemusrumbaun, mukaan lukien eri kokeet, suosituskirjeet, hakemuksien maksut ja kielivaatimukset. Tutkin kymmenien maailman yliopistojen nettisivuja ja professorien sivustoja etsien tutkimusta, mikä minua kiinnostaisi.

Viikkojen kuluessa lista tyypistyi n. 20 yliopistoon, joihin päätin hakea. Osin valinnat perustuivat yliopistojen kansainvälisiin arvioihin ja osin kollegoiden suosituksiin ja osin innostaviin professoreiden sivuihin. Kirjoitin hakemukset, tein kokeet ja jäin odottamaan tuloksia. Kokeita tehdäkseen jouduin vähän matkustelemaan ja suunnittelemaan aikatauluja, varsinkin koska samalla olin vaihdossa Hannoverissa Saksassa. Koko hanke lähes kaatui siihen, että myöhästyin teknisen vian vuoksi kokeeseen ilmoittautumisesta. Pääsin kuitenkin kokeeseen ilmoittautumalla paikan päällä Hampurissa. Loppu hyvin kaikki hyvin sitä sanotaan, mutta otin opikseni ja pyrin nyt aina lähettämään hakemukset ja ilmoittautumaan ajoissa.

En ehkä aluksi tajunnutkaan, kuinka kilpailtuihin paikkoihin olin hakenut. Yllätyksekseni seuraavana keväänä sain tarjouksia monista opintopaikoista. Juuri maisteriksi valmistuneesta oli varsin erikoista saada lupauksia viiden vuoden rahoituksesta ja ehdotuksia keskustella tarjouksesta tunnettujen professoreiden kanssa. Vierailtuani yliopistoissa ja keskusteltuani useiden ihmisten kanssa päädyin menemään New Yorkin yliopistoon Yhdysvalloissa syksyllä 2011, mistä valmistuin vuonna 2017.

Yhdeksän vuoden jälkeen Yhdysvalloissa vuonna 2020 palasin Suomeen. Olen nyt tenure track -tehtävässä Jyväskylän yliopistossa. Uskon, että uralleni ja tutkimukselleni oli ratkaisevan tärkeää saada kokemuksia eri yliopistoissa ulkomailla. Kaikkia vaikutuksia on vaikea mitata, ja suurin vaikutus on ollut kaikilla ihmisillä, joihin pääsin tutustumaan opintojen aikana.

Miksi ulkomaille ja miten eroaa Suomesta?

Ennen kuin hakee oikeastaan minnekään, on tärkeää pohtia ja vastata miksi-kysymyksiin. Miksi hakisit ulkomaille? Alla olen listannut joitain asioita, positiivisia ja negatiivisia, joita ainakin itse pohtisin. Keskeisin vetovoimatekijä ulkomailla on, että siellä on mahdollisuuksia, joita Suomesta ei löydä. Mahdollisuuksilla tarkoitan tutkimussuuntia, joita ei täällä tutkita tai laajempia verkostoja. Samalla ulkomaille meno tukee liikkuvuutta, josta on muodostunut työnhaussa ja rahoituksen haussa varsin merkittävä kriteeri.

Ulkomailla opiskelu eroaa myös hyvin paljon Suomessa opiskelusta. Suomessa, ja Euroopassa yleensä, jatko-opiskelu alkaa maisterin jälkeen ja koostuu pääasiassa tutkimuksesta yhden ohjaajan mentoroimana. Aluksi teet suunnitelman, joka koostuu n. 3–5 osaprojektista yhdessä aiheessa, ja valmistut n. 4 vuodessa. Rahoituksesi usein on sillisalaatti ohjaajan ja säätiöiden, sekä joskus yliopiston, rahoitusta. Voit itsenäistyä nopeasti, ja voit hakea myös oman rahoituksen. Projektit joustavat paljon. Lopuksi on tarkka ja seremoniallinen väitöskirjan tarkastusprosessi, joka päättyy väitöstilaisuuteen.

Yhdysvalloissa jatko-ohjelmat olettavat alhaisemman tason lähempänä kandidin tasoa Suomessa. Vastaavasti väitös kestää usein pidempään: 4–6 vuotta. Rahoitus myönnetään tavallisesti koko ajaksi. Ensimmäiset kaksi vuotta kuluvat kurseissa, seminaareissa ja ohjaajan etsimisessä. Tyypillisesti joudut läpäisemään sarjan erittäin vaativia pätevyyskokeita (qualifying exams). Suorituksia seurataan ja on kriteereitä. Ylivoimaisesti suurin osa pärjää, varsinkin suomalaisella maisterin taustalla, mutta osa päättyy toisille teille. Opiskeluun kenties kuuluu enemmän kilpailua, mutta samalla tukenasi on suuri määrä henkilökuntaa ja muita jatko-opiskelijoita. Väitöskirjaan ei liity yhtä paljon suunnittelua, ja osajulkaisuja voi olla vähemmän. Väitöskirjan tarkastaa toimikunta melko joustavasti, ja väitöstilaisuus on pikemminkin seminaaripuhe, jonka jälkeen saat palautetta. Ehkä tutkielmalta vaaditaan hieman vähemmän. Työllistymisen kannalta vaatimukset ovat tosin yhtä korkealla – ellei korkeammat.

Työtehtävissäkin on eroja. Suomessa keskityt tutkimukseen ja saatat toimia assistenttina. Joskus pääset

opettamaan kurssiakin, mikäli olet aktiiviinen. Yhdysvalloissa opetus on normaali osa opintoja, ja heti alusta lähtien työhösi kuuluu isojen laskuharjoitusten pitäminen sekä tenttien ja kotitehtävien tarkastus. Usein pääset vastuunopettajaksi kurssille. Joskus opetuksen taakka voi olla suurikin, varsinkin alkuvuosina. Tosin, joskus rahoituksella saa sitä pienennettyä. Opetusta usein kohdistetaan myös työllesi relevantteihin kursseihin. Opiskelijoiden tapaaminen toisesta kulttuurista on kiehtovaa ja palkitsevaa. Erityisesti yhdysvaltalaisissa huippuyliopistoissa tapaa erittäin motivoituneita opiskelijoita.

Itselleni suurin ero muodostui opiskelun kestosta. Yhdysvalloissa koin, että sain aikaa etsiä juuri sitä aihetta, joka minua kiinnosti. Sain aikaa lukea suuren määrän matematiikkaa ja ottaa kursseja, joita harvemmin tai koskaan on ollut tarjolla Suomessa. Kehityin rutkasti ongelmanratkaisussa kokeiden kautta, ja opin perusanalyysin, funktionaalianalyysin ja kompleksianalyysin hyvin yksityiskohtaisesti ulkoa. Kokeet opettivat minulle paljon, ja edelleen sovellan niistä saatuja argumentteja tutkimuksessa. On toki mahdotonta vertailla hypoteettisten valintojen seurauksia toisiinsa, mutta uskon, että Suomessa olisin syventynyt tutkimukseen nopeammin ja hitusen kapea-alaisemmin. En olisi samalla lailla oppinut matematiikkaa laajemmin.

Hyödyt ja haitat? Elämäntilanteet?

Ulkomailla opiskelu ei ole aivan kaikille paras ratkaisu. Ensin kannattaa pohtia huolella, mitä ulkomailla opiskelu tarkoittaa. Tietyissä elämäntilanteissa se ei välttämättä ole paras vaihtoehto. Tämä kannattaa jokaisen itse pohtia. Alla muutamia asioita, joita kannattaa pohtia.

Positiivista:

- Kokemus eri kulttuureista ja yliopistoista
- Laajemmat verkostot
- Rahoitus usein stabiilimpi
- Opetuskokemus
- Laajemmat ohjelmat ja enemmän tukea kanssaopiskelijoilta
- Työllistymisvaihtoehdot
- Enemmän aikaa löytää oma tie (joskus)

Pohdittavaa:

- Asevelvollisuus/siviilipalvelus
- Parisuhde/perhe, pitkät matkat
- Kulttuurierot
- Kielitaito

- Eripituiset opinnot
- Ystävät ja yhteydet Suomeen
- Harrastukset
- Paluu Suomeen?
- Rahoitus?

Hakeminen ulkomaille

Mikäli innostuit, ja olet pohtinut asiaa huolella, niin voit alkaa miettimään ulkomaille hakemista. Parhaiten hakeminen sujuu, jos sinulla on yksi vuosi ennen haku valmistautua. Tyypillisesti haut ovat syksyllä, joten lukija voi valmistautua nyt jo vuoden 2023 syksyn hakuihin. Joskus hakuja on muulloinkin, eikä ole haittaa valmistautua jo nyt vuoden 2024 hakuihin. Keskityn seuraavaksi Yhdysvaltain hakuihin, koska tunnen ne parhaiten.

Mitä hakemuksessa tarvitaan?

- **Suosituskirje:** Tarvitset usein 3 suosituskirjettä professoreilta/työnohjaajilta.
- **Kielikokeita:** Yliopistot vaihtelevat, mutta usein vaaditaan joko TOEFL tai IELTS (englannin kielelle).
- **Muita standardoituja kokeita:** Vaihtelevat, mutta perinteisesti Yhdysvalloissa GRE ja GRE Subject test (Mathematics).
- **Personal statement:** Essee, joka kuvaa motivaatiiosi.
- **Rahaa:** Hakemuksissa on usein parinkymmenen euron maksu, ja standardoidut kokeet maksavat muutamana sataa euroa. Yhteensä hakuun voi kuluu n. 1000–1500 euroa, jos haet n. 10–15 paikkaan. Hae esimerkiksi tiedekunnalta tai säätiöltä stipendiä rahoittamaan haku.

Hakemiseen valmistautuminen

Ennen kuin haet, kannustan miettimään vielä kerran kaikkia vaihtoehtoja ja keskustelemaan useiden henkilöiden kanssa. Tutki vaihtoehtoja myös Suomessa ja ajattele laajasti. Suomessakin on yhdeksän yliopistoa (Aalto, Helsinki, Itä-Suomi, Jyväskylä, Oulu, Rovaniemi, Tampere, Turku, Vaasa ja Åbo), joissa on yhteensä ainakin n. 50 potentiaalista ohjaajaa väitöstyölle. Tosin Rovaniemellä ei tällä hetkellä ole aktiivista jatko-opiskeluohjelmaa matematiikassa. Täälläkin on innostavia tutkimusryhmiä. Näitä kannattaa selvittää myös siksi, että voit löytää kesäharjoittelupaikan, suositelijan tai voit kehittää hyvän varasuunnitelman, mikäli haut eivät mene täydellisesti.

Keskusteltuasi mahdollisimman monen ihmisen kanssa on tärkeää ajoissa hankkia meriittejä. Erityisesti yhdysvaltalaisissa ”huippuyliopistoissa” on kova kansainvälinen kilpailu paikoista ja pelkät hyvät arvosanat ja motivaatio eivät riitä. Sinun tarvitsee erottua massasta, ja hakemuksen lukijan pitäisi muistaa juuri sinut. Tässä sinulla on etulyöntiasema: suomalaista matemaattista osaamista arvostetaan. Hyvät arvosanat (lähes kaikki 5) on vaatimus, mutta voit myös osoittaa arvosanojen nousun ja kehittymisen opiskelijana.

Mieti, miten voit osoittaa lupauksesi tutkijana: esimerkiksi tutkimusprojekti, kesäharjoittelu, assistenttina toimiminen, työharjoittelu, palkittu pro gradu -työ tai tunnetun tutkijan suosituskirje. Viime metreillä ei näitä ehdi enää hakea, joten kannattaa jo aikaisin etsiä kaikki mahdollisuudet, joita voi löytää. Mahdollisuuksien ei tarvitse olla yksin matematiikasta – esimerkiksi vakuuttava harjoittelu kansainvälisessä järjestössä, jossa kommunikaatio ja analyysin taidot ovat tärkeitä, voisi loistaa hakemuksessa. Vahvin meriitti on julkaisu (jonka ei tarvitse olla hyväksytty), jonka voi saada esimerkiksi kysymällä aikaisin pro gradu -ohjaajalta tai muilta tutkijoilta yksinkertaisia projekteja, joissa voit auttaa. Myös tietojenkäsittelytieteessä ja fysiikassa voi löytää tutkimukseen liittyviä kiinnostavia harjoittelupaikkoja.

Toinen keskeinen asia valmistella aikaisin on suositteijat. Tarvitset tyypillisesti kolme vahvaa suositteelijaa, jotka tuntevat sinut hyvin. Heidän pitäisi pystyä kirjoittamaan sinusta jotain mahdollisimman henkilökohtaista ja vakuuttavaa. Tässä auttaa, että he voivat kertoa tunteneensa sinut pitkään, ja että he ovat nähneet työsi monipuolisesti ja läheltä. Pro-gradu ohjaaja ja kurssien opettaja, jotka näkivät moni-ulotteisesti työtäsi, voivat olla hyviä valintoja. Työpaikan ohjaaja, tai tutkija, jonka kanssa teit kesäharjoittelun, voivat toimia hyvin. Kannattaa välttää yleisiä kirjeitä, esimerkiksi ohjelman johtajalta, tai vuosien takaa yksittäisen kurssin opettajalta. Voit myös aikaisin ehdottaa, että tekisitte esimerkiksi lukukurssin, jonka kautta suositteija oppisi tuntemaan sinut paremmin.

Lopuksi, ennen kuin haet, on hyvä miettiä opinto-suunnitelmaasi ja mistä kurseista olisi eniten hyötyä. Reaali- ja kompleksianalyysi, topologia, algebra I ja II, lineaarialgebra ja todennäköisyyslaskenta lienevät omasta mielestäni tärkeimmät. Funktioanalyyseistä sekä muista erikoiskurseista on hyötyä, koska niillä vahvistat asiaosaamista ja kirjoitat vakuuttavamman hakemuksen.

Hakemisen lähestyessä

Viimeistään noin puoli vuotta ennen hakuja sinun tulisi suunnitella ja valmistautua standardoituihin kokeisiin.

Tässä on hyvä olla mielessä ainakin muutama yliopisto, johon haluat hakea, koska niiden kriteerit määrittävät mitä testejä tarvitset. Lähes kaikki yliopistot vaativat kokeet GRE general ja GRE Mathematics subject, vaikka pandemian jälkeen vaatimuksia onkin uudistettu. Usein kielitaito pitää osoittaa TOEFL-kokeella, mutta jotkin yliopistot suosivat IELTS-koetta. Kokeet ovat maksullisia, ja niitä voi suorittaa nykyään osittain etänä. Koepäiviä on rajatusti. Ilmaista materiaalia voi löytää kokeiden sivuilta ja maksullisia kirjoja kirjakaupoista, jotka valmentavat sinua kokeeseen.

Kokeet ovat haastavia, ja niiden tuloksilla on hieman väliä. Liian matala tulos voi valitettavasti estää valitsemisesi. Korkea tulos laittaa sinut etusijalle. Yksinään tuloksella tosin ei ole väliä, vaan tulosta käytetään lähinnä rajatusti rajaamaan hakemuksia, joita arvioidaan tarkemmin. Aluksi yliopistoilla voi nimittäin olla jopa tuhansia hakemuksia, joista voidaan rahoittaa vain parikymmentä. Eri kokeilla on eri painoarvo. TOEFL-koe ja GRE Mathematics subject -testi ovat tärkeimpiä. GRE general -testiä ei katsota kovin tarkkaan, ja siinä voi saada vähän huonommankin tuloksen, vaikka hyvä tulos varmasti auttaa.

On hyvä huomioida, että kokeita voi uusia. Siksi voi olla järkevää tehdä ne ajoissa, jotta ehdit parantamaan tulostasi tarvittaessa. Varmista, että olet valmistautumisvaiheessa ottanut relevantteja kursseja: reaalianalyysi, algebra I ja II, lineaarialgebra ja todennäköisyyslaskenta. Kokeissa on usein näiden alojen tehtäviä sekaisin, ja osa niistä on yllättävän haastavia. Nopeudella on väliä, joten harjoitella pitää.

Hakemisen aikana

Noin 3 kuukautta ennen hakemuksia sinun pitäisi pyytää suosituskirjeitä. Tässä vaiheessa on hyvä valmistella excel-taulukko, johon kokoat kaikki yliopistot ja ohjelmat, jotka sinua kiinnostavat. Tapaa kaikkien suositelijoiden kanssa ja keskustele hakemuksestasi. Keskustele myös mahdollisimman monen muun ihmisen kanssa, jotta osaat valita parhaat paikat juuri sinulle. Älä keskity pelkästään yliopistojen rankingiin, vaan hae sisällön perusteella. Voit kirjoittaa siten vahvan hakemuksen, jossa perustelet, miksi juuri se ohjelma on sinulle innostava. Laitoksilla on hyvin erilaisia painotuksia ja vahvoja ryhmiä. Kysymällä arvostamiltasi tutkijoilta voit saada hyviä neuvoja.

Kannattaa myös kysyä, jos voisit keskustella jonkun kanssa laitoksella, joka sinua kiinnostaa. Tässä suosituskirjeen kirjoittaja voi auttaa, koska hänellä voi olla kontakteja. Tapaamisessa voit kysyä tutkimuksesta, kertoa itsestäsi ja kysellä hakemisen prosesseista. Yleensä tutkijat mielellään käyttävät tähän aikaa, varsinkin jos läheinen kollega suosittelee sinua. Tapaaminen auttaa hakemusprosessissa, koska tutkija voi nos-

taa hakemuksesi asemia prosessin aikana. Voit harkinnan mukaan lähettää hakemuksen jättämisen jälkeenkin viestejä laitoksien tutkijoille, joissa kerroit että hait – mutta niistä on hyötyä vain, jos kyseinen henkilö on jo kuullut sinusta ja jos sähköposti on lyhyt ja kohtelias.

Hakemuksessa sinun täytyy kirjoittaa personal statement, joka kertoo motivaatiosi jatko-opintoihin ja kyseiseen ohjelmaan. Tämä kannattaa kirjoittaa erittäin huolella ja vastaten tärkeisiin kysymyksiin: Miksi haet? Miksi sinne? Miksi olet pätevä? Mitä haluaisit (alustavasti) tutkia? Mitä tiedät laitoksesta? Mistä motivaatiosi tulee? Tämä on paikka, jossa voit osoittaa tuntevasi laitoksen. Tietoa saat ohjaajiltasi, muilta professoreilta, laitoksen sivuilta ja edellisen kappaleen kontaktien kautta. Nimeä suoraan professoreita, jotka sinua kiinnostaisivat, ja perustele, miksi jokin aihe kiinnostaa sinua. Nosta tässä yhteydessä myös tärkeimmät meriitit, ja kerro tutkimuksestasi/gradustasi. Voit suoraan mainita tärkeitä meriittejä, kuten matematiikkakilpailuja, stipendejä tai kilpailuja harjoittelupaikkoja.

Sinun kannattaa pyytää mahdollisimman moni lukemaan hakemuksesi. Nämä voivat olla ystäviä, sukulaisia, ohjaajia tai muita professoreita. Älä pelkää, että vaivaisit ketään – aikuisen ihmisen pitää osata kieltäytyä, ja silloin voit kysyä muilta. Sävyllä on paljon väliä, ja yksittäisillä sanavalinnoilla voi luoda joko täydellisen, tai täydellisen väärän, ajatuksen. Uskalla ottaa palautetta, ja muista että lopulta hakemus on sinun. Luultavasti saat ristiriitaista palautetta ja paljon punakynää, mutta eri lähteistä kuulemasi ajatukset voivat joko tapauksessa vahvistaa hakemusta. Myös muut hakemuksen osat, kuten CV, kannattaa valmistella huolella. Varmista että tärkeimmät meriittisi näkyvät selkeästi eivätkä haudaudu massaun.

Varaa aikaa riittävästi hakemuksen lataamiseen nettiin. Tarkista vaatimukset huolella ja varmista, että hakemuksessa on kaikki tarvittavat liitteet. Älä jätä tätä viimeiseen päivään, koska internetongelmat voivat sekoittaa suunnitelmiasi ja hakemuksien lataamisessa monisivuisiin järjestelmiin voi kestää suuri määrä aikaa. Usein hakemuksissa osa täytetään nettilomakkeella, jotka voivat olla työläitä.

Varmista myös kommunikaatio suositelijoiden kanssa. Muistuta tarvittaessa hakemuksien lähettämisestä ajoissa. Heilläkin on nettilomake, ja vaikka suosituskirje usein on sama eri paikkoihin, kannattaa teroittaa, että sen lataaminen ja lomakkeiden täyttäminen vie jopa muutaman tunnin, jos hakupaikkoja on n. 10. Voit auttaa heitä antamalla kaiken hakumateriaalisi ajoissa ja varmistamalla, että heillä on excel-taulukko, jossa näkyvät kaikki hakemasi paikat deadlinein kanssa. Voit esim. jakaa google drive -kansion tai antaa materiaalin sähköpostin liitteenä.

Hakemisen jälkeen

Kun olet hakenut loppuvuodesta, alat kuulemaan uutisia loppupalvesta. Parhaimmat paikat antavat ensimmäisiä tarjouksiaan jo tammikuun lopulla, mutta tarjouksia annetaan vielä maaliskuuhun, ja jopa toukokuuhun, mikäli tulee peruutuksia. Huhtikuussa voit kysellä hakemuksiesi perään, mikäli et ole kuullut mitään. Yliopistot antavat tyypillisesti hylkäyskirjeen kaikille hakijoille, ja on epätyypillistä, ettet kuulisi yhtään mitään. Joskus prosessissa tapahtuu virheitä, ja esimerkiksi itseni hyväksyttiin yliopistoon ilman että minulle kerrottiin asiasta (kunnes kysyin).

Mikäli et kuule heti mitään, tai saat hylkäyksiä, älä lan-
nistu. Voit vielä saada myöhemmin tarjouksia muista paikoista. Siksi kannattaa hakea useampaan. Prosessi ei myöskään ole täydellinen, ja yritä teroittaa itsellesi, että hylkäys ei ole henkilökohtaista. Hylkäys voi tuntua aluksi rajulta, mutta voit silti tehdä huippututkimusta ja tehdä valtavan hyvän uran muualla – vaikka Suomessa. Usein päätökset ovat laitoksillekin vaikeita, ja joskus vain sattuu valinta osumaan toiselle henkilölle.

Jos saat tarjouksia, ota maltti käteen. Sinulle annetaan usein huhtikuun puoliväliin antaa lopullinen vastaus. Tässä kohtaa kannattaa tiedustella kiinnostavimpien paikkojen tilannetta. Voit kertoa saamastasi tarjouksesta ylimalkaisesti ja että haluaisit tietää, milloin he päättävät. On kohteliasta myös vetää hakemus pois niistä paikoista, jotka ovat selvästi alempana preferenssilistallasi, vaikka et olisi kuullut sieltä mitään. Näin he

voivat antaa päätöksiä muille nopeammin.

Voit myös kysyä, että onko heillä mahdollisuus joko maksaa vierailua tai järjestää etäpuheluita henkilökunnan kanssa. Pyri selvittämään kaikki mahdollinen (rahoitus, opetuksen määrä, tukimekanismit, qualifying-kokeiden määrä, ohjaajan valitsemisen aikataulu, miten ohjaaja valitsee opiskelijansa/onko hänellä mahdollisuus ottaa lisää opiskelijoita). Kannattaa myös pyytää tapaamista paikallisten jatko-opiskelijoiden kanssa. He voisivat kertoa asumisesta, ohjaajien saatavuudesta, kesän rahoituksesta, kaupungista ja opiskelijoiden sosiaalisesta elämästä. Näet samalla myös vähän laitoksen kulttuuria ja jäsenten innostusta.

Älä anna kenenkään painostaa sinua päätökseen, joka on yksin sinun. Kysy neuvoa mahdollisimman monilta, ja lopuksi päätä itse. Vaikka yksi yliopisto kalastelisi sinua mahtavalla rahoituksella, voit päättää mennä muualle. Kukaan ei loukkaannu päätöksestäsi.

Lopuksi: muista, että huipputyypit, kuten juuri sinä, voivat menestyä aivan missä vain. Usein ei ole väärää valintoja, ja voit menestyä monissa paikoissa. Jos oikeasti valintasi osoittautuisi vääräksi, voit aina muuttaa suunnitelmia, ja olet silti kokemuksen rikkaampi. Sinä voit myös luoda mahdollisuuksia ja omalla aktiivisuudella varmistaa, että mikä ikinä valintasi on, niin sinä teet sillä parhaasi.

P.S. Kirjoittajaan voi olla yhteyksissä, ja mielelläni vastaan kaikenlaisiin kysymyksiin sekä tapaan kiinnostuneita hakijoita.